

By og Miljø

Mødereferat - Sagsnr.: 09/45499

Referat fra møde i Grønt Råd den 08.09.2022 kl. 16.00-18.00 på Hillerød Rådhus

Til stede:

Inge Christoffersen Holding(IC), Nordsjællands Landboforening
Kaj Larsen (KL), Danmarks Sportsfiskerforbund
Jørgen Jacobsen (JJ), Jægerne i Hillerød Kommune
Jørgen Schultz (JS), Hillerød Samvirkende Idrætsforeninger
Charlotte Falsmar er afløser for Vibeke Hansen (VH), Naturhistorisk Forening
Jørgen Nielsen (JN), Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité i Hillerød (DN)
Stig Englund (SE), Dansk Ornitologisk Forening Nordsjælland (DOF)
Anna Thormann (AT) Naturstyrelsen Nordsjælland
Vibeke Meno (VIBME), formand, Hillerød Kommune
Kirstine Thoresen-Lassen (kthl), Hillerød Kommune, referent
Mette Diget, praktikant, Hillerød Kommune, referent

Afbud/ikke til stede: Lene Lentz, Haveselskabet Nordsjælland, Esben Aarslev (EA), Museum Nordsjælland, Annemette Schoeller (AS), Friluftsrådet,

Dagsorden

	Emne
1.	Oplæg v. John Nørgaard, Slotsgartner, Frederiksborg Slotshave. Erfaring med afgræsning i Slotshaven for at genskabe historisk og oprindeligt sceneri og øge biodiversiteten samt erfaring med øvrig drift af Slotshaven.
2.	Grønnere bymidte. Punkt foreslået af Vibeke Hansen, Naturhistorisk Forening
3.	Hydrologiprojekt i Naturnationalpark Gribskov. Foreslået af Stig Englund, DOF. V. Anna Thormann, Naturstyrelsen Nordsjælland
4.	Bordet rundt – nyt fra medlemmerne af Grønt Råd
5.	Eventuelt og forslag til emner til næste møde

Vibeke Meno, Hillerød Kommune bød velkommen og der var en kort præsentationsrunde.

Velkommen til John Nørgaard, slotsgartner.

1. Oplæg v. John Nørgaard, Slotsgartner, Frederiksborg Slotshave. Erfaring med afgræsning i Slotshaven for at genskabe historisk og oprindeligt sceneri og øge biodiversiteten samt erfaring med øvrig drift af Slotshaven.

Emnet udvidet til også at omhandle øvrig drift og initiativer, da erfaring med afgræsning er en del af flere initiativer.

Arbejder med mange målsætninger for haven. I forhold til benyttelse er der mange erfaringer. Frederiksborg Slotshave er næsten 100 ha stor. Landskabshaven er anlagt i 1800-tallet. En del af driften er udliciteret.

I arbejdet med at lave en beplantningsudviklingsplan fandt de flere meget interessante historiske kilder.

I Slotshaven er det mest bøgetræer der bliver fjernet, for at området ikke springer i skov.

Anna Thormann (Naturstyrelsen), gav udtryk for at hun er glad for at flere gamle træer for lov til at stå i haven. John Nørgaard takkede og gjorde i øvrigt opmærksom på, at i en slotshave er der mange hensyn der skal tilgodeses ud over biodiversitet. Herunder hensyn til landskab og kulturhistorie. Der er variation i plantevalg, alder, udtryk og deraf oplevelser for besøgende. De har arbejdet med ikke at fjerne alt træ efter rydning, for at tilgode biodiversiteten. En studerende har registret træ-torsoer, dødt træ mv i Slotshaven i 2019.

I indelukket har der de sidste 20 år være afgræsning med både får, ungarske okser og kreaturer. Der har siden 1600-tallet været græsningsvanger, så det er en del af landskabsbilledet at der er dyr som græsser i vangerne.

De formidler via skilte og den lokale presse. De har i år ikke kunne få dyr til at græsse, pga. travlhed og fordi det ikke er nemt at finde dyr. Fodringsværdien på området er ikke så god. Det har været svært at finde dyreholdere, da foldene er små (to folde – 2,3 ha). De sidste 8 år har de måtte fragte vand til områderne pga. lav nedbør.

Der er løbende renoveringsprojekter. Der bliver beskåret for at opretholde udsigtslinjerne. Søer og damme oprensnes løbende.

Der er ikke Nematoder i buksbommen mere. De er sidste år blevet færdige med at plante nyt buksbom.

2. Grønnere bymidte. Punkt foreslået af Vibeke Hansen, Naturhistorisk Forening

Charlotte Falsmar (Naturhistorisk Forening), synes at bymidten virker tom for grønne områder. Forslag: en byggetilladelse skal have indbygget vilkår om, at der skal være et grønt tiltag i forbindelse med byggeriet.

Vibeke Meno (Hillerød Kommune) orienterede om, at der i kommuneplan 2021 er kommet en retningslinje som beskriver, at der i forbindelse med lokalplanlægning er krav om at der skal udregnes en biofaktor for projektområdet før og efter byudviklingen. Der er anvist vejledning og udregningsmetode i kommuneplanen. Biofaktor er en måde at måle mængden af det grønne i et projektområde

Jørgen Nielsen (DN) giver ret i at bymidten er meget bar. Den er meget lidt grøn. Han foreslår at plante træer i gågaden. Generelt opfordring til, at der bliver arbejdet med at gøre byen mere grøn. Flere træer på pladser og åbne arealer, grøn beklædning af husgavle.

Inge Christoffersen Holding (Nordsjællands Landboforening): Gjorde opmærksom på man ved C4 bygningen på Krakasvej 17 kan se en plantekasse med blomster som kan placeres på en p-plads.

Kaj Larsen (Sportsfiskerne): foreslår at Pøle Å bliver frilagt. Det vil skabe mere meget nyt liv.

Charlotte Falsmar (Naturhistorisk Forening) gav udtryk for en bekymring om planer om at fjerne de store stynede lindetræer på Batzkes Bakke. Det vil nok skabe meget debat, hvis træerne fældes.

Fra kommunens side har man politisk udtalt, at man syntes det er et godt projekt.

John Nørgaard (slotsgartner for Frederiksborg Slotshave) kommenterede, at de støtter op om at de stynede lindetræer fældes og nye plantes.

Jørgen Nielsen (DN) syntes man skal prioritere at plante træer ned til Carlsbergvej.

Status på Strategi for mere Bynatur som var på Natur, Miljø og Klimaudvalgets møde i april måned blev uddelt til alle fremmødte.

3. Hydrologiprojekt i Naturnationalpark Gribskov. Foreslået af Stig Englund, DOF. V. Anna Thormann, Naturstyrelsen Nordsjælland

Stig (DOF): Har foreslået punktet ud fra ønske om at få et overblik over, hvad der sker ved genoprettelse af hydrologien i Gribskov. Stig synes projektet om naturnationalparkerne er spændende. DOF har samme med øvrige klageberettigede fået udkast til vandløbsafgørelser i høring fra kommunen.

Anna Thormann (Naturstyrelsen) fortalte om projektet: Næsten hele Gribskov har været drænet. Der er gravet 600 km grøfter, hvilket har gjort at næsten intet hydrologi er naturligt. I 1800 var der ca. 25 % vådområder. I 1990 kun ca. 2 % vådområder.

Naturstyrelsen arbejder på at genoprette hydrologien i Gribskov. De er startet med de største projekter, hvor man får den største effekt.

Det er en langvarig indsats.

Praktisk sker der punktlukninger af grøfter pr, 10 meter flere steder. De vådområder som skabes kommer oftest til at ligne det, det var før dræningen.

Nogle steder ryddes rødgran inden lukning af grøfter. Andre steder lader Naturstyrelsen granerne stå inden dræningerne afbrydes. Mange spætter og andre hulrugende fugle samt insekter har glæde af de døde stammer der vil stå tilbage efter vådområdet er genskabt. Det går hurtigt at genskabe hydrologien. Fugle og insekterne indretter sig til de nye forhold. Mange af de moser som bliver genskabt er ofte naturligt birkemoser. Der er også nogle moser som vil udvikle sig til højmoser. Ellesumpe vil også for komme. Tiden vil vise hvordan områderne udvikler sig. Nogle steder kan man ikke udvide vådområder der går over de veje der er udpeget som UNESCO verdensarv.

90 % af grøfterne i Gribskov er ikke vandførende året rundt.

Kirstine Thoresen-Lassen (Hillerød Kommune): Kommunens myndighedsafgørelser til Naturnationalpark Gribskov har været politisk behandlet i august og afgørelserne er nu sendt ud. Afgørelser efter vandløbsloven skal i offentlig høring inden afgørelse træffes endeligt.

4. Bordet rundt – nyt fra medlemmerne af Grønt Råd

Charlotte Falsmar (Naturhistorisk Forening): Spørgsmål om hvordan det går med bæverne i den sydlige del af Pøle Å systemet. Status vil komme på næste Grønt Råds møde den 1. december.

Jørgen Jacobsen (Jægerne): Spørgsmål om afgørelser vedr. Naturnationalparken. Vibeke Meno (Hillerød Kommune) svarede at Natur, Miljø og Klimaudvalget har den 16. august 2022 har behandlet sagerne om udkast til tilladelser og høringer. Udvalgte beslutning kan læses her [Referat fra NMK-udvalgsmøde 16. august 2022](#)

Jørgen Nielsen(DN): Interesse omkring Arresø og påvirkning af søen. De har en opgave i at gøre politikerne opmærksom på at Hillerød er stor bidrager til forurening af søen.

Har beskæftiget sig med lokalplanforslaget for Fujiifilm. Miljøkonsekvensvurdering og lokalplanforslag er påklaget af DN.

Opmærksomhed på Strø Bjerge. Den del der ligger i Hillerød Kommune er ikke fredet. Regionen har haft prøveboringer i Strø Bjerge for at finde ud af om der er grusforekomster der kan udnyttes. DN afventer hvad regionen vurderer. DN overvejer en fredning af den del af Strøbjerge der ligger i Hillerød Kommune.

Jørgen Schultz (Samvirkende Idrætsforeninger): Er ærgerlig over, at der ikke er udlagt arealer til idrætsarealer i masterplanen for Favholm.

Har afgivet høringssvar til masterplanen. Uheldigt at der ikke er sat penge af til vedligeholdelse af idrætsfaciliteter. (note efter mødet: Her er link til nyhed om masterplanen

<https://www.hillerod.dk/nyheder-og-fakta/nyheder/2022/masterplan-for-favrholm-stadionkvarter-hillerod-er-vedtaget/>

Dialog med kommunen (Idræts og Sundhedsudvalget og forvaltningen) om at afvikle Idrættens dag i januar 2023. Det bliver en modernisering af idrættens dag.

Stig Englund (DOF): Optaget af naturnationalpark og synes det er spændende og positivt med urørt skov og etablering af naturnationalparker.

Informerede om at IUCN (internationale uvildige eksperter) d.d. har kategoriseret tre naturnationalparker som kategori 2 beskyttet landskab (Gribskov, Fussingø og Almindingen). Vurderingen tager udgangspunkt i IUCN's globale standarder for naturbeskyttelse. Kategori 1 og 2 er de mest vilde områder og som er geografisk afgrænsede, dedikeret til natur, har en forvaltningsplan og sikre faciliteter som publikum kan bruge.

Kaj Larsen (sportsfiskerne): Renser gydebanks for at sikre ørreder kan gyde. Ser på yngelresultater sammen med bl.a. kommunes vandløbsmedarbejder. Det største problem med Havelse Å er skybruds hændelser hvor yngel bliver skyllet væk af store mængder vand der pludselig skyller gennem åerne ved skybrud. Lægger bl.a. store sten ud for at skabe skjul for ynglen.

Inge Christoffersen Holding (Nordsjællands Landboforening): Høsten har været fantastisk bl.a. på grund af tørt høstvejr. DK har valgt ikke at udsætte krav om 4 % brak af landbrugsarealer, trods krig i Ukraine og tørke i Europa, og derfor mangel på korn. I landboforeningen er der travlt med lobbyvirksomhed i forbindelse med et snarligt valg.

Anna Thormann (Naturstyrelsen): Status på Naturnationalpark Gribskov: Der er klaget over flere afgørelser og Naturstyrelsen afventer klagenævnets afgørelser. Urørt skov: der er udlagt flere områder til urørt skov i Nordsjælland; Oplyste at kommunen sammen med skovskolen har afgivet høringssvar vedr. urørt skov, og gjort opmærksom på, at der er behov for at undervise i at fælde træer i skovene i Nordsjælland.

Vibeke Meno og Kirstine Thoresen-Lassen (Hillerød Kommune): Der er vedtaget en indsatsplan for bjørneklobekæmpelse. Den er moderniseret med mulighed for selvhjælpshandlinger, hvis påbud ikke bliver efterfulgt. Det er en stor administrativ opgave fordi antal planter skal dokumenteres i felten.

Status på boringsnære beskyttelsesområder: Der er 18 arealer. 8 af dem skal genberegnes. På 10 af dem, skal der laves aftaler. Kommunen har ikke fået oplyst af vandforsyningsselskaberne hvor mange lodsejere der er indgået aftaler med. Der vil komme et møde i oktober med vandforsyningsselskaberne.

Kjeldsvangskilen – status: Der er ønske om at få lavet stier i området herunder mulighed for bl.a. en cykelsti langs Trollesmindeallé. Grønt Råd vil blive inddraget på et senere tidspunkt, når der er nyt og mere klarhed omkring projektet.

5. Evt. og forslag til emner til næste møde

Nye mulige emner til næste møde;

DN overvejer at komme med oplæg om LAR (lokal afledning af regnvand) som debatoplæg

Formål med Grønt Råd kan drøftes på næste møde. Kommissorium vedlægges referatet. Grønt Råds medlemmer syntes at mødernes form er tilfredsstillende som det er i dag. Deltagerne opfordres til at tænke over hvad de kan bruge Grønt Råd til.

Andre mulige emner til næste møde:

Status på bævere

Grøftekantprojekt

Status på vild kommune

Masterplan Favrholm

